

Planter

Skal der anvendes hvedeudsæd bejdsset mod goldfodsyge?

I ca. 80 procent af hvedeforsøgene med forfrugt hvede og såning til og med 7. september har bejdsning været rentabel.

Viden om Opdateret 07. juni 2024

Når der skal bestilles hvedeudsæd, skal der tages stilling til, om det skal være bejdsset med Latitude (silthiofam) mod goldfodsyge. Når beslutningen skal tages, skal der tages hensyn til sædskifte, sådato og erfaring for angreb på ejendommen.

Betydning af sædskifte

Goldfodsyge ses mest i 2. og 3. års hvede. Ved flere års hvededyrkning stabiliserer udbyttet sig, men på et lavere niveau end i 1. års hvede. Denne stabiliserende effekt kaldes "declineeffekten". Forsøg har vist, at det varierer, hvornår declineeffekten indstiller sig. Det kan ske i intervallet fra 3. til 6. års hvede.

Har man vedvarende hvede, men et enkelt år dyrker en anden kornart, ophører den stabiliserende effekt, og man "starter forfra".

2. og 3. års hvede skal derfor sås til sidst. På sandjord skal de senere års udbyttensniveau på ejendommen afgøre, om der overhovedet skal dyrkes 2. og 3. års hvede.

Bejdsning kan også være aktuel i vinterhvede efter 2-3 års dyrkning af andet korn end vinterhvede.

Betydning af sådato og erfaring for angreb

Tidlig såning og et mildt efterår og forår fremmer goldfodsyge, da svampen vokser hurtigere ved højere temperaturer.

Kraftige angreb i det ene år er ikke nødvendigvis ensbetydende med kraftige angreb det følgende år. Det skyldes, at vejrforholdene også har en betydning. En lille smitte i jorden kan godt give kraftige angreb, hvis efteråret og foråret er gunstig for goldfodsygesvampen. Omvendt giver en større smitte i jorden ikke kraftige angreb, hvis der er dårlige betingelser for svampen.

Landmandens egen erfaring for, hvor hyppigt og hvor meget goldfodsyge, der ses i vinterhvedemarkerne med forfrugt korn er også meget vigtig, når behovet for at anvende bejdsset udsæd vurderes.

Udbudte sorter med bejdsning

Danish Agro oplyser, at de til sæson 2024-2025 tilbyder sorten Pondus med Latitude bejdsning. DLG oplyser, at de tilbyder sorterne Champion, Guinness og sortsblandingerne DLG Wheat Mix Top Yield (Stokes, Heerup, Guinness) og DLG Wheat Mix Nordjylland (Guinness, Champion, Kvium). Bdr. Ewers tilbyder Pondus og SY Insitor og sortsblanding 3092 (Pondus, SY Insitor, Bairstow) bejdsset med Latitude. Hornslyd Købmandsgaard kan skaffe bejdsset udsæd, men får ikke selv udsæd bejdsset. Bejdsningen foretages i Tyskland, da Latitude ikke er godkendt i Danmark. Merprisen er ca. 180-240 kr. pr. hkg. Det oplyses, at der bejdses med 200 ml/hkg. I forsøgene er der set et lavere nettomerudbytte ved brug af lavere doser.

Forsøg med bejdsning med Latitude

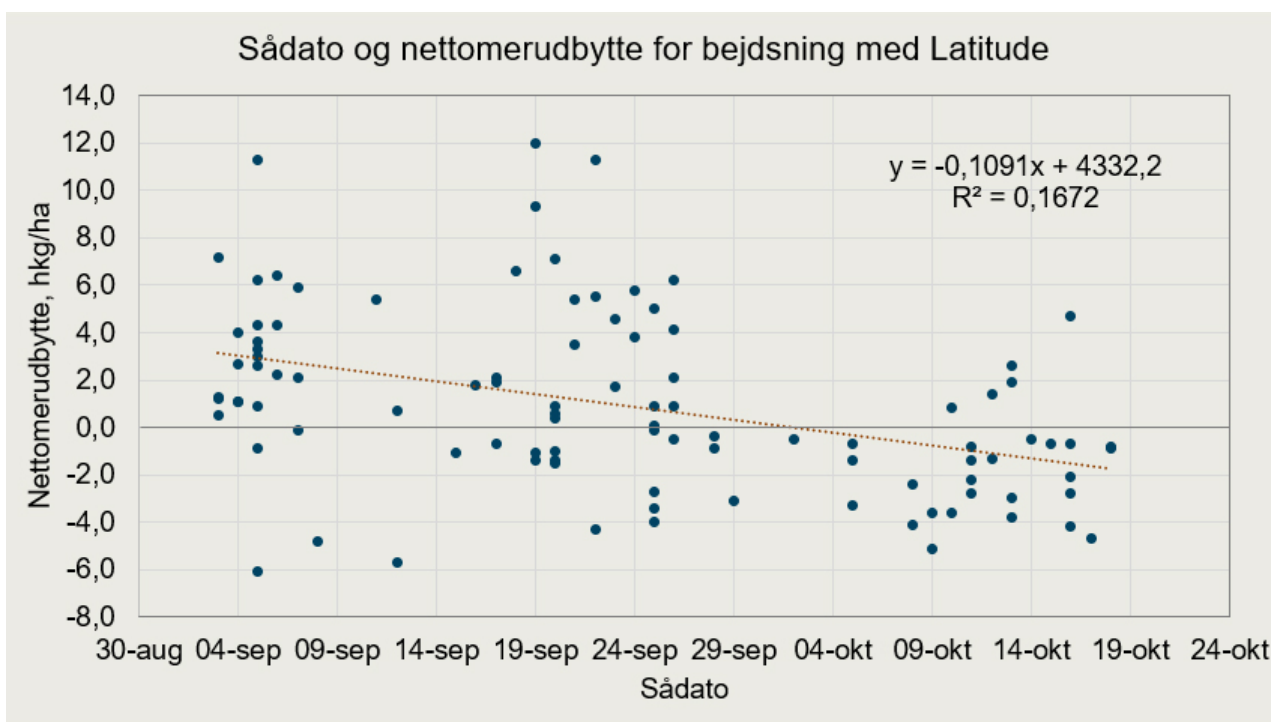
Bejdsning med Latitude bekæmper ikke angrebene af goldfodsyge, men udsætter kun angrebene, så de bliver mindre tabsgivende. Det højeste bruttomerudbytte for Latitude bejdsning i 47 Landsforsøg i vinterhvede har været 14,7 hkg/ha (netto 12 hkg/ha).

I **figur 1** ses Landsforsøg med Latitude bejdsning (200 ml pr. hkg) i vinterhvede i Danmark i 2000-2003. I forsøgene har forfrugten været korn og i de fleste tilfælde vinterhvede. Der er udregnet nettomerudbytter ud fra følgende udsædsmængder: 140 kg pr. ha ved såning 1.-15. september, 200 kg/ha ved såning 16.-31. september og 240 kg pr. ha ved såning fra 1. oktober. Der er ved beregning af nettomerudbytter regnet med en merpris for bejdsen på 220 kr. pr. hkg og en hvedepris 160 kr. pr. hkg.

Af **figur 1** fremgår, at der er stor spredning i merudbytterne, men det vurderes på baggrund af resultaterne, at det ved såning af vinterhvede med forfrugt vinterhvede indtil omkring den 20-25. september kan være rentabelt at bejdses med Latitude.

Bejdsning ved tidlig såning er mest rentabel, fordi der her ses størst angreb af goldfodsyge, og fordi der ved tidlig såning anvendes den mindste udsædsmængde (færre omkostninger til bejdsmiddel).

I 2017 er udført yderligere 7 landsforsøg med bejdsning med Latitude ved såning før 7. september og forfrugt hvede. Ca. 80 procent af de udførte forsøg med forfrugt hvede og såning til og med 7. september har været rentable.

Figur 1. Opnåede nettomerudbytter for Latitude bejdsning ved forskellige såtidere i 47 Landsforsøg i 2000 til 2003. I 26 af forsøgene er effekten af bejdsning ved 3 forskellige såtidere belyst, så der er i alt 99 observationer. Forfrugten har været korn og i de fleste forsøg vinterhvede. Hver prik repræsenterer et forsøg.

I forsøgene har det ikke været muligt at finde nogen sammenhæng mellem merudbytter for Latitude bejdsning og jordtype.

På baggrund af en 3-årig monitoring af goldfodsyge i Danmark er der dog opstillet et risikovurderingsskema. Se tabel 1.

Tabel 1

Jordtype (JB-nr.)	Sådato	Pct. sandsynlighed for goldfodsygeindeks over 20
1 + 3	Før den 20. sept.	75
	20. - 30. sept.	65
	Efter den 30. sept.	55
2 + 4	Før den 20. sept.	60
	20. - 30. sept.	50
	Efter den 30. sept.	35
5 + 6 + 7	Før den 20. sept.	50
	20. - 30. sept.	40
	Efter den 30. sept.	25

Tabel 1. Risikovurderingsskema for bejdsebehov mod goldfodsyge i 2. og 3. års vinterhvede

Eksempelvis vurderes der i 2. og 3. års vinterhvede på JB 1+3 ved såning før den 20. september at være 75 pct. sandsynlighed for at få et rentabelt merudbytte ved at bejds med Latitude. På JB 5-7 vurderes der ved såning efter 30. september kun at være 25 pct. sandsynlighed for at få et rentabelt merudbytte for Latitude bejdsning.

Billede 1. Plet i marken med gule blade og lavere vækst grundet angreb af goldfodsyge.

Billede 2. For at være sikker på, at goldfodsyge er årsagen til den dårlige vækst, skal rødderne rengøres meget grundigt.

Billede 3. Nærbillede af kraftige angreb. Bemærk, at basis af stråene også er besat med en sort belægning af goldfodsyge.

Emneord

[Bejdsning](#)

[Svampesygdomme, planter](#)

[Udsæd](#)

[+1](#)

Publiceret: 28. juni 2018

Opdateret: 07. juni 2024

Vil du vide mere?

Ghita Cordsen Nielsen

Landskonsulent

SEGES Innovation P/S

gcn@seges.dk

+45 2028 2695

Støttet af

Planteafgiftsfonden

SEGES Innovation P/S Tlf. 8740 5000
Agro Food Park 15 Fax. 8740 5010
8200 Aarhus N Email info@seges.dk